

म.भा.टी.

॥३३॥

॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ इति शल्यपर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये अष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥ ततः कुड्म इति ॥ १ ॥ १ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥

प्रविद्धताः शुष्कमुखा विसंज्ञा गां डीवघोषेण समाहताश्च ॥ भयार्दिता भग्नरथाश्च नागाः पदातयश्चैव सधार्तराष्ट्राः ॥ ६६ ॥ ततोरथाच्छकुनिपातयित्वा मुदान्विता भारतपाण्डवेयाः ॥ शंखान्प्रदध्मुः समरेति हृष्टाः सकेशवाः सैनिकान् हर्षयन्तः ॥ ६७ ॥ तंचापि सर्वे प्रतिपूजयन्तो दृष्ट्वा ब्रुवाणाः सहदेवमाजौ ॥ दिष्ट्याहतो नैरुति कोमहात्मा सहात्मजो वीररणे त्वयेति ॥ ६८ ॥ इति श्रीमहाभारतेशल्यपर्वणि शकुन्युलूकवधे अष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥

॥ अथ हृदप्रवेशपर्व ॥ संजय उवाच ततः कुड्ममहाराजसौ बलस्य पदानुगाः ॥ त्यक्त्वा जीवितमाक्रंदे पाण्डवान्पर्यवारयन् ॥ १ ॥ तानर्जुनः प्रत्यगृह्णात्सहदेवजये धृतः ॥ भीमसेनश्च तेजस्वी कुद्धाशी विषदर्शनः ॥ २ ॥ शक्त्यष्टिप्रासहस्तानां सहदेवं जिघांसतां ॥ संकल्पमकरोन्मोघं गां डीवेन धनं जयः ॥ ३ ॥ संगृहीता युधान्वाहून्योधानामभिधावतां ॥ भल्लैश्चिच्छेदवीभत्सुः शिरांस्यपि हयानपि ॥ ४ ॥ ते हयाः प्रत्यपद्यन्त वसुधां विगताः सवः ॥ चरता लोका वीरेण प्रहताः सव्यसाचिना ॥ ५ ॥ ततो दुर्योधनो राजा दृष्ट्वा स्वबलसंक्षयं ॥ हतशेषान्समानीय कुद्धोरथगणान्बहून् ॥ ६ ॥ कुंजरांश्च हयांश्चैव पादातांश्च समन्ततः ॥ उवाच सहितान्सर्वान् धार्तराष्ट्र इदं वचः ॥ ७ ॥ समासाघरणे सर्वान् पाण्डवान्समुद्धृणान् ॥ पांचाल्यंचापि सबलं हत्वा शीघ्रं न्यवर्त्तत ॥ ८ ॥ तस्य ते शिरसा गृह्यवचनं युद्धदुर्मदाः ॥ अभ्युद्युरणे पार्थास्तव पुत्रस्य शासनात् ॥ ९ ॥ तानभ्यापततः शीघ्रं हतशेषान्महारणे ॥ शरैराशी विषाकारैः पाण्डवाः समवाकिरन् ॥ १० ॥ तत्सैन्यं भरतश्रेष्ठमुहूर्त्तेन महात्मभिः ॥ अवध्यतरणं प्राप्य त्रातारं नाभ्यविंदत ॥ ११ ॥ प्रतिष्ठमानं तु भयान्नावतिष्ठति दंशितं ॥ अश्वैर्विपरिधावद्भिः सैन्येन रजसावृते ॥ १२ ॥ न प्राज्ञायंत समरे दिशः सप्रदिशस्तथा ॥ ततस्तु पाण्डवानीकान्निःसृत्य बहवो जनाः ॥ १३ ॥ अभ्यघ्नंस्तावकान्युद्धे मुहूर्त्तादिव भारत ॥ ततो निःशेषमभवत्तत्सैन्यं तव भारत ॥ १४ ॥ अक्षौहिण्यः समेतास्तु तव पुत्रस्य भारत ॥ एकादशहता युद्धे ताः प्रभो पाण्डुसंजयैः ॥ १५ ॥ तेषुराजसहस्रेषु तावकेषु महात्मसु ॥ एको दुर्योधनो राजन्नदृश्यत भृशं क्षतः ॥ १६ ॥ ततो वीक्ष्य दिशः सर्वादृष्ट्वा शून्यां च मेदिनीं ॥ विहीनः सर्वयोधैश्च पाण्डवान् वीक्ष्य संयुगे ॥ १७ ॥ मुदितान्सर्वतः सिद्धान् नर्दमानान्समन्ततः ॥ बाणशब्दरवांश्चैव श्रुत्वा तेषां महात्मनां ॥ १८ ॥ दुर्योधनो महाराज कश्मलेनाभिसंवृतः ॥ अपयाने मनश्चक्रे विहीनबलवाहनः ॥ १९ ॥ धृतराष्ट्र उवाच निहते मामके सैन्ये निःशेषे शिबिरे कृते ॥ पाण्डवानां बले सूतकिं नु शेषमभूत्तदा ॥ २० ॥

॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥